

ΕΝΟΤΗΤΑ 8 – Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ (1821-1827)

Οι ευνοϊκές συνθήκες στο νότιο ελλαδικό χώρο

- Οι ελληνικοί πληθυσμοί ήταν πυκνότεροι.
- Η παρουσία τουρκικού στρατού δεν ήταν ισχυρή.
- Οι τουρκικές δυνάμεις ήταν απασχολημένες στην Ήπειρο (Αλή Πασάς).
- Οι Φιλικοί προετοίμαζαν τον ξεσηκωμό.
- Υπήρχαν ένοπλα σώματα Ελλήνων (κλέφτες).
- Υπήρχαν ελληνικά εμπορικά σκάφη με κανόνια.
- Πολλοί Έλληνες διέθεταν εμπειρία συγκρούσεων σε ξηρά και θάλασσα.
- Τα ορεινά εδάφη Πελοποννήσου και Στερεάς διευκόλυναν τον κλεφτοπόλεμο.

Επαναστατικές εστίες

- Πελοπόννησος, Στερεά Ελλάδα, Κρήτη, νησιά Αιγαίου, Θεσσαλία, Ήπειρος, Θράκη, Μακεδονία, Κύπρος, Μικρά Ασία.
- Εδραίωση της επανάστασης σε Πελοπόννησο, Στερεά και νησιά του Αιγαίου.

Οι πρωταγωνιστές

- Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, Γεώργιος Καραϊσκάκης, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Μάρκος Μπότσαρης (στη στεριά).
- Κωνσταντίνος Κανάρης, Ανδρέας Μιαούλης (στη θάλασσα).
- Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, Μαντώ Μαυρογένους.

Η φάση των επιτυχιών (1821-1824)

- Κατάληψη από Έλληνες πόλεων Πελοποννήσου (Καλαμάτα, Πάτρα) → σκληρά αντίποινα από Τούρκους σε βάρος αμάχων (Κων/πολη, Σμύρνη, Θράκη, Κύπρος - απαγχονισμός πατριάρχη Γρηγορίου Ε').
- Αντίσταση των Ελλήνων στη Στερεά Ελλάδα (Αλαμάνα, Γραβιά, Βασιλικά), για να εμποδίσουν τους Τούρκους να κατέβουν στην Πελοπόννησο.
- Άλωση της Τριπολιτσάς (23 Σεπτεμβρίου 1821) με επικεφαλής το Θ. Κολοκοτρώνη.
- Κατάληψη Χίου από Τούρκους (Πάσχα 1822) → σφαγή πληθυσμού της (23.000 νεκροί και 47.000 αιχμάλωτοι). Ανατίναξη τουρκικής ναυαρχίδας στο λιμάνι της Χίου από τον Κανάρη ως αντίποινα.
- Δερβενάκια (25-28 Ιουλίου 1822) : οι δυνάμεις του Κολοκοτρώνη διέλυσαν τη στρατιά του Δράμαλη.
- 1823 σκοτώθηκε ο Μ. Μπότσαρης στο Καρπενήσι.
- 1824 συμφωνία σουλτάνου – Αιγύπτου Μοχάμετ Άλι → αιγυπτιακός στρατός κατέπνιξε την επανάσταση στην Κρήτη, κατέστρεψε την Κάσο/ τουρκικός τα Ψαρά.
- Ναυμαχία του Γέροντα (29 Αυγούστου 1824) : με επικεφαλής τον Α. Μιαούλη το ελληνικό ναυτικό έπληξε τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.

Η φάση της κάμψης (1825-1827)

- Αρχές 1825 απόβαση Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο και ανακατάληψη μεγάλου μέρους της.
- Μάχη στο Μανιάκι (20 Μαΐου 1825) : αποτυχημένη απόπειρα του Παπαφλέσσα να τον σταματήσει.
- Μάχη στους Μύλους (13 Ιουνίου 1825) : Δ. Υψηλάντης, Κ. Μαυρομιχάλης και Μακρυγιάννης έπληξαν τις δυνάμεις του Ιμπραήμ.

- Πολιορκία Μεσολογγίου (Απρίλιος 1825 - Απρίλιος 1826) από τουρκοαιγυπτιακές δυνάμεις → ηρωική έξοδος πολιορκημένων και σφαγή τους.
- Γεώργιος Καραϊσκάκης επιχειρούσε στη Στερεά Ελλάδα.
- Πολιορκία Ακρόπολης και κατάληψή της από Τούρκους / θάνατος Καραϊσκάκη (23 Απριλίου 1827) → η επανάσταση έσβηνε.
- *Συνθήκη του Λονδίνου* (6 Ιουλίου 1827) : οι Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) αποφάσισαν την ειρήνευση και τη δημιουργία ελληνικού κράτους.

Ευγένιος Ντελακρόά, Η σφαγή της Χίου, Παρίσι, Μουσείο Λούβρου

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ :

1. Γιατί οι συνθήκες για την επιτυχία της επανάστασης ήταν πιο ευνοϊκές στο νότιο ελλαδικό χώρο;
2. Σε ποιες περιοχές εκδηλώθηκαν επαναστατικές κινήσεις το Μάρτιο του 1821;
3. Ποιοι ήταν οι πρωταγωνιστές της ελληνικής επανάστασης;
4. Ποια ήταν τα κύρια στρατιωτικά γεγονότα κατά τη φάση των επιτυχιών (1821-1824);
5. Ποια ήταν τα κύρια στρατιωτικά γεγονότα κατά τη φάση της κάμψης (1825-1827);